

Tas pats, bet kitoks

Auginimo laikas: nuo pavasario iki rudens

Mokomojo paketo tikslai

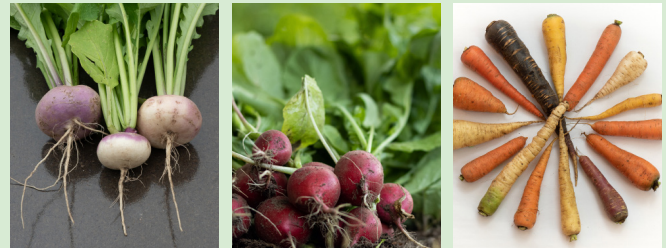
Šiuo praktiniu eksperimentu siekiama suteikti žinių apie biologinę įvairovę, o tiksliau – apie genetinę įvairovę, pabrėžiant, kodėl genetinė įvairovė yra tokia svarbi. Paketo dizainas, kuriame vaizduojamos skirtingos tos pačios rūšies veislės, leidžia susidaryti aiškų vaizdą, kaip genetinė įvairovė gali paveikti augalų morfologiją (sandarą ir išvaizdą).

Kokios rūšys yra pakete?

Šiuo metu **ropės** nėra įprastas augalas, tačiau istoriškai jos buvo svarbus maisto šaltinis ir žmonėms, ir gyvūnams. Ši kultūra puikiai tinka mūsų klimatui. Skonis panašus į burokėlių, bet tekstūra labiau primena ridikus.

Morkos – bene mėgstamiausia šakninė daržovė po bulvių. Gamtoje auga dviejų rūšių morkos: vienos su violetinėmis, raudonomis ir oranžinėmis šaknimis, kitos su geltonomis ir baltomis šaknimis. Iki XVI a. morkos buvo violetinės, vyšninės, raudonos arba juodos spalvos, tačiau nuo XVIII a. vis labiau ėmė dominuoti oranžinė spalva.

Greitai ir lengvai auginami **ridikai** siejami su pavasariu ir vasaros pradžios laikotarpiu. Šiaurės Europos šalyse jie išpopuliarėjo tik XIX a.

Pažvelgę į skirtingas ridikų, ropių ir morkų veisles aiškiai matome, kad jos skiriasi viena nuo kitos ir turi skirtingą genų rinkinį.

Genetinė įvairovė – kur kas daugiau nei tik morfologijos (išvaizdos) skirtumai. Yra daug svarbių savybių, pavyzdžiui, maistinė vertė, skonis, tekstūra, atsparumas kenkėjams ir ligoms, augalų dydis, ankstyvas ar vėlyvas žydėjimas ir (arba) vaisių užmezgimas, stabilūs stiebai ir veislės, pritaikytos tam tikrai aplinkai, klimatui ir (arba) geografiniam regionui, ir pan. Kuriant naujas augalų veisles į šiuos požymius būtina atsižvelgti.

Klausimai diskusijai

- Kas yra genetinė įvairovė? Kodėl ji svarbi?
- Kurie genetinės įvairovės požymiai yra „matomi“, o kurie – „nematomi“?
- Kas gali nutikti, jei nebeturėsime genetinės įvairovės, o išsaugosime ir auginsime tik kelias veisles?